

Til nr. 4.

Adgangen til efter § 698, stk. 1, nr. 2, at anlægge en straffesag ved tiltaltes hjemting frem for ved gerningsstedets værning, jf. § 696, er efter den gældende bestemmelse knyttet til, at politimesteren har påtalekompetencen. Denne bestemmelse foreslås afløst af et afgrænsningskriterium svarende til det i øvrigt foreslåede afgrænsningskriterium for, hvilke sager der skal behandles efter retsplejelovens kapitel 80, og hvilke der kan behandles efter de forenkledede procesmåder i kapitel 81. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 5.2. og nedenfor til nr. 18 og 21.

Til nr. 5.

Retsplejelovens kapitel 64 foreslås ophævet, idet bestemmelserne i kapitlet i det omfang, de efter Justitsministeriets opfattelse fortsat bør opretholdes, er indsat i forslaget til nyt kapitel 10 i retsplejeloven. Der henvises til bemærkningerne til nr. 2.

Til nr. 6.

Den foreslåede affattelse af kapitel 65 indeholder nye regler om fordelingen af påtalekompetencen mellem statsadvokater og politimestre, jf. bestemmelsen i lovforslagets § 719. Endvidere fremsættes forslag til ændring eller ophævelse af de øvrige bestemmelser i kapitel 65, herunder reglerne om offentlige myndigheders adgang til påtale, betinget offentlig påtale, privat påtale samt påtaleundladelse m.v.

De foreslåede bestemmelser om påtaleopgivelse og tiltalefrafald svarer i det væsentligste til de nugældende bestemmelser i retsplejelovens § 723 og § 723 a samt til dels § 749. Den ændrede udformning tilsiger en bedre systematik for reglerne samt fastlæggelse af mere klare kompetenceregler også for politimesterens adgang til at opgive påtale og frafalde tiltale. Endvidere har Justitsministeriet i overensstemmelse med Retsplejerådets anbefaling anvendt en mere konsekvent sprogbrug for påtaleundladelser end de gældende regler i retsplejeloven. Således anvendes begrebet *påtaleopgivelse* for de tilfælde, hvor tiltalerejsning opgives som følge af, at en sigtelse må anses for grundløs, eller sagen af andre grunde, f.eks. manglende beviser, ikke kan gennemføres til domfældelse, og *tiltalefrafald* for de tilfælde, hvor tiltale undlades på trods af, at sagen ville kunne gennemføres til domfældelse.

Kapitlet er opbygget således, at der gives særskilte bestemmelser om henholdsvis påtaleopgivelse i § 721 og tiltalefrafald i §§ 722 og 723. Dernæst følger

en bestemmelse om omgørelse og genoptagelse i § 724.

Reglerne i §§ 725-727 er en omskrivning af de gældende regler om påtale i straffesager, der er undergivet betinget offentlig påtale og privat påtale, mens lovforslagets § 728 omhandler påtaleopgivelse efter domsforhandlingens begyndelse.

Til § 718

Stk. 1 er bortset fra en sproglig ændring identisk med den gældende regel i § 718.

Bestemmelsen i den gældende § 719, stk. 1, om, at påtalen tilkommer statsadvokaten, politimesteren, særlige forvaltningsmyndigheder og private, er ikke medtaget i lovforslaget, idet den må anses for overflødig som følge af bestemmelserne i §§ 719 og 720. Særlige forvaltningsmyndigheder nævnes ikke som påtaleberettigede, idet en række særlovsbestemmelser, som tillagde visse ministre og styrelser beføjelse til at træffe afgørelse om tiltalerejsning, blev ophævet i 1965. Endvidere benyttes særmyndighedernes adgang til efter § 724 at påtale særlovsovertrædelser ikke, og Justitsministeriet har således heller ikke medtaget denne bestemmelse i lovforslaget.

Til § 719

Bestemmelsen indebærer en helt ny fordeling af påtalekompetencen mellem politimestrene og statsadvokaterne.

Om overvejelserne og de generelle kriterier for kompetenceafgrænsningen mellem statsadvokater og politimestre henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 3 og til betænkning nr. 1194/1990, kapitel 3, afsnit 4.2 og 4.3.

Efter Justitsministeriets opfattelse bør statsadvokaten således som udgangspunkt rejse tiltale i sager, der som første instanssager eller ankesager skal behandles ved landsretterne, mens politimesteren bør rejse tiltale i sager, der i første instans skal behandles ved byretterne. Der kan imidlertid ud fra forskellige hensyn være grund til at fravige dette afgrænsningskriterium. Man har herved lagt vægt på, om en byretssag vedrører særligt betydende samfundsinteresser, navnlig sager, der berører grundlovens frihedsrettigheder og forholdet til de øverste statsorganer. Endvidere lægges der bl.a. vægt på, om sagen kan rejse spørgsmål om politimesterens habilitet. Endelig bør strafferammen for den enkelte forseelse fortsat tillægges en vis betydning (et grovhedskriterium).

På grundlag af disse overvejelser foreslås det i *stk. 1*, at kompetencen til påtale – i modsætning til gældende ret – som udgangspunkt tilkommer politimesteren, mens statsadvokaten påtaler de sager, som i